

Perdida's droom

Patrick Conrad

Roman noir

Perdida's

Meulenhoff | Manteau

droom

I.

‘Godverdomme, Maurice, hoe vaak moet ik het nog herhalen: we zitten hier niet in een Vlaamse thriller.’

‘Duizend frank. Voor een informatie die tienduizend waard is. Omdat het je verjaardag is.’

‘Dat was gisteren. Weet je hoe laat het is?’

‘Ze hebben mijn horloge gestolen. Zigeuners, in de tram nog wel. Met de feestdagen kun je niet voorzichtig genoeg zijn.’

‘Halftwee. En weet je wat Laszlo Janssens zei?’

‘Wie?’

‘Laszlo Janssens. Elke normale mens met een zweem van cultuur weet wie Laszlo Janssens is.’

‘De bokser?’

‘Nee, Maurice. De auteur van de onvergetelijke cyclus *De trotse tranen van Trotsky*. “Dichters doen geen overuren”, zei hij. En dat geldt ook voor mij.’

‘Ben je weer met je schrijverij bezig?’

‘Poëzie is geen schrijverij, mijnheer. Het wordt je op onverklaarbare wijze rechtstreeks door de goden gedicteerd.’

‘Sorry. En waar gaan ditmaal de goddelijke gedichten over?’

‘Wat kan jou dat schelen?’

‘John, je weet dat ik bijna alles van je gelezen heb.’

‘Het is een lange ode aan Roy Rogers, mijn geestelijke vader, die op zes juli is overleden. *Een god in het zadel* door John Van Dyck. Klassieke alexandrijnen. Zoals de Grieken. Parels voor de zwijnen. Maar uitgeverij De Wilg in Dender-

monde heeft al gereageerd en wacht op het manuscript. Het zou wel eens de doorbraak kunnen betekenen. Zeg me niet dat je ook nooit van Roy Rogers hebt gehoord!’

‘Wie kent de zingende cowboy niet! Vijfhonderd frank.’

‘Wat, vijfhonderd frank?’

‘Voor de informatie. Het is mijn laatste prijs. Vijfhonderd frank en een *Monica Lewinsky*.’

‘Ik hoop dat het de moeite waard is. Niet zoals vorige keer.’

Als kind haatte John Van Dyck al het feit dat zijn verjaardag met kerstdag samenviel. Het was alsof zijn feest door een belangrijker feest werd opgeslorpt. Alsof zijn dag, de dag waarop hij en niemand anders gevierd moest worden en hij alleen een cadeautje had moeten ontvangen, eenieders dag was geworden, de dag waarop de voltallige wereldbevolking in een even mystieke als commerciële roes van vrede op aarde droomde en de mensen elkaar met nutteloze geschenken en gelukwensen probeerden om te kopen en nauwelijks naar hem omkeken.

En nu de eeuw naar zijn einde toeliep en hij op deze vervloekte vrijdag, 25 december 1998, veertig werd, voelde hij zich nog steeds even bedrogen als toen hij vele winters geleden in korte broek bij zijn grootouders in Hoboken naast de kerstboom stond en met een trillende onderlip niet twee, maar zoals iedereen één pakje mocht openen.

Toen hij ’s morgens automatisch rond zeven uur wakker werd en naar de kalender met de drie jonge poesjes keek, vooral naar het met rode stift omlijnde getal vijftwintig,

besloot hij om zo lang mogelijk in bed te blijven. Het was de vijfde keer dat hij Kerstmis en dus ook zijn verjaardag alleen vierde sinds zijn vrouw, die zijn onregelmatig leven niet langer aankon, hem verlaten had en met hun dochter naar Hasselt was verhuisd, waar ze met een zwaarmoedige apotheker samenwoonde.

Rond de middag stond hij op en keek door het keukenraam naar buiten. Het was 's nachts beginnen te sneeuwen en buiten was het stil, zo stil dat men de duiven hoorde rondfladderen en verder, door de luidsprekers op de Meir, Bing Crosby 'White Christmas' hoorde zingen. In de nevel was de koepel van het Hilton Hotel aan de overkant van het plein nauwelijks zichtbaar. De Groenplaats lag er verlaten bij, smetteloos onder een lage, melkwitte lucht, en de kerstverlichting in de bomen had iets ouderwets.

John Van Dyck had een grondige hekel aan zon- en feestdagen. Omdat zijn kantoortje op de eerste verdieping boven een tv-winkel in de Sint-Katelijnevest, waar hij zijn dagen en soms zijn nachten sleet, dan gesloten was en Magda, zijn secretaresse, bij haar ouders in Knokke verbleef.

Toen hij in 1988 bij de Antwerpse recherche ontslag nam nadat hij per ongeluk tijdens een nachtelijke achtervolging in Chinatown een collega dodelijk had verwond, opende hij zijn eigen agentschap als privédetective. Naast het feit dat zijn huwelijk eraan kapotging, was zijn ontslag het beste dat hem ooit was overkomen. Hij was zijn eigen baas, hoefde met niemand rekening te houden, kon zich zonder de hoon van zijn oversten aan de schone letteren wijden, verdiende aanzienlijk meer dan bij de politie, hoefde zich niet langer ein-

deloos te verantwoorden en was vrij om voor de zaken te kiezen die hem boeiden. In een paar jaar tijd bouwde hij een stevige reputatie op en in het milieu was het agentschap Van Dyck en C^o een gerespecteerd adres. Zonder zijn tussenkomst zou Carlos Claerhout, de beul van Boom, waarschijnlijk nog op vrije voeten rondlopen en zou het schandaal rond de necrofiele priester De Volder uit Roeselaere, bijgenaamd 'de aaskever', onopgelost gebleven zijn.

Om één uur ging de telefoon. Hij liet hem rinkelen tot het antwoordapparaat aansloeg en hij de stem van zijn dochter herkende, die hem zonder de minste emotie, alsof zij een tekst voorlas, in één adem een zalig kerstfeest en een gelukkige verjaardag wenste. Daarna liet hij zich met een droge pizza en een cola op de sofa vallen en zette de televisie aan. Terwijl hij op het nieuws naar een reportage over de avonturen van de Britse miljardair Richard Branson keek, die met zijn luchtballon ICO Global Challenge nabij het eiland Oahu in de oceaan was neergestort, viel hij in slaap. 's Nachts kon hij uren met een hoofd vol onoplosbare problemen en opdoemende verzen wakker naar het plafond liggen staren, maar overdag volstond het om een paar minuten voor het tv-scherf in de kussens weg te zakken om meteen te beginnen snurken.

Toen hij rond zeven uur met een knorrende maag en de nasmaak van verbrande uien in de mond wakker werd, was de nacht opnieuw gevallen. De beiaard speelde 'Stille Nacht, Heilige Nacht'. In de bocht voor het Centraal Postkantoor piepte tram twee in zijn sporen. Zeldzame, voorovergebogen voorbijgangers lieten tussen de verlichte kerstbomen donkere voetsporen achter in de sneeuw.

Hij had zo diep geslapen dat hij de telefoon niet eens gehoord had toen zijn vriendin Babette om zes over vijf een boodschap had ingesproken. Zij vroeg hem om rond middernacht naar de Pussy Palace te komen, de bar op de Verversrui waar zij als stripteaseuse werkte. Zij had een verrassing voor hem, zei ze, een speciaal nummer voor zijn verjaardag. Tenzij hij liever de middernachtmis bijwoonde.

Zij was in Antwerpen geboren maar kwam uit Ghana, had de ogen van een buffel, de lippen van Grace Jones, bewoog zich als een jonge gazelle en noemde John 'daddy'.

Rond elf uur stapte John versteven van de kou de roodfluwelen ruimte van de Pussy Palace binnen en hing zijn besneeuwde winterjas in de vestiaire. De tent was leeg en het gouden gordijn voor de scène dichtgeschoven. Kerstmis was een familiefeest dat ook de meest losbandige huisvaders dienden bij te wonen, zodat zelfs de hardnekkigste habitués zich op hetzelfde moment waarschijnlijk met vrouw en kind naar de kerk begaven.

John wuifde naar de eigenaar, Luigi Paradacci, bijgenaamd 'Shorty', die in een donker hoekje naast een stoffige kerstboom met de serveersters aan een lage tafel champagne zat te drinken en nam met Babette aan de toog plaats. Zij bestelde twee Jack Daniels on the rocks en gaf hem een lange, warme verjaardagskus die naar vanille smaakte. De Pussy Palace was waarschijnlijk de enige plek ter wereld waar men aan de hysterie rond Jezus' geboorte ontsnapte.

'Hoe oud ben je nu, daddy?' vroeg ze met die ruige stem die niet bij de sierlijkheid van haar lijfje paste.

‘Twaalf.’

‘Nee, echt.’

‘Honderd. Ik voel me honderd jaar.’

Vanaf halftwaalf begon de bar vol te lopen. Vooral vreemdelingen, rondlopende matrozen van Russische, Chinese en Peruviaanse vrachtschepen, een delegatie verkleumde Japanse dokters die voor een internationaal congres over euthanasie naar Antwerpen waren gekomen en later heilige hoeren die de middernachtmis hadden bijgewoond.

Het beloofde nummer van Babette was ontroerend. Zij kwam op in een provocerende variatie op de klassieke kerstmanoutfit, met rode muts en met nepbont omrande laarsjes en kleepte zich uit op ‘Happy birthday to you’, de zwoele versie, gezongen door de zwaar onderschatte crooner Johnny Tucker. Dan ging zij onder algemeen applaus naakt, als een koperen miniatuur, op daddy’s schoot zitten. John probeerde zijn gêne zo goed mogelijk te verstoppen door een beetje verwaand naar de joelende aanwezigen terug te kijken. Het was het mooiste verjaardagsgeschenk dat hij zich kon herinneren.

‘Geef onze vriend nog iets te drinken’, zegt John tegen de barman.

‘Een Monica Lewinsky’, preciseert Maurice.

‘En één wodka-Irish Cream voor mijnheer...’ zucht de barman.

Maurice stond in Antwerpen bekend als een aan wodka en coke verslaafde ex-stadsbediende die wat bijverdiende als een van Johns vaste tipgevers. Al waren zijn bronnen

niet altijd even betrouwbaar, hij had hem in het verleden dankzij zijn connecties in het milieu al meermaals bij het oplossen van ingewikkelde onderzoeken geholpen. Hij was tien minuten eerder opgewonden zoals altijd de Pussy Palace binnengestormd en beweerde over informatie te beschikken die goud waard was.

‘Ik luister’, zegt John.

‘Eerst de vijfhonderd frank. De prijs die ik zelf betaald heb.’

‘Nee, Maurice, eerst de tip. Je hebt al je brouwsel.’

‘Geen centen, geen roddels. Jij werkt ook niet voor niets.’

‘Waar gaat het over?’

‘Esther Löwenthal.’

Esther Löwenthal was de achtentwintigjarige dochter van een bekende diamantair uit de Pelikaanstraat. Zij werd sinds zondag dertien december vermist, nadat zij in de late namiddag het ouderlijk huis met haar Porsche had verlaten om zich naar een feest in Brasschaat te begeven waar ze nooit kwam opdagen. Haar vader, Aaron Löwenthal, die om persoonlijke redenen niet met de politie in aanraking wilde komen, had het agentschap Van Dyck & Co de opdracht gegeven om haar zo discreet mogelijk op te sporen. John, die Löwenthal echter niet kon luchten, had de zaak aanvaard toen hij als voorschot een cheque van vijftigduizend frank op zijn bureau zag liggen.

Na twee weken onderzoek had John zelfs de sportwagen van Esther niet teruggevonden. Hij haalt zijn portefeuille tevoorschijn en legt een briefje van vijfhonderd frank op de toog.

‘Oké... laat horen. Maar je bent gewaarschuwd: geen gezwets of...’

‘Of wat?’

‘Niets.’

‘Je zou me wel wat meer dankbaarheid mogen tonen voor alles wat ik in het verleden voor je gedaan heb.’

‘Zeur niet, Maurice.’

‘Ik ben geen hond.’

‘Nee, Maurice.’

‘Goed. Ik denk dat ze haar gevonden hebben.’

‘Esther Löwenthal?’

‘Ja.’

‘Dat zou me verwonderen.’

‘Waarom?’

‘Omdat niemand naar haar zoekt.’

‘En toch weet ik dat ze haar gevonden hebben.’

‘Wanneer?’

‘Vanavond rond een uur of acht.’

‘Waar?’

‘Niet ver van de Pelikaanstraat.’

‘Waar precies?’

‘In het Centraal Station.’

‘Wie is “ze”?’

‘Een patrouille van de spoorwegpolitie.’

‘De politie is niet eens op de hoogte van haar verdwijning. Vertel mij hoe ze haar zonder signalement hebben herkend.’

‘Zij zat de hele dag op de centrale trap die naar de perrons leidt roerloos voor zich uit te staren en zag er verloederd uit. Als iemand die al maanden op straat leeft en volledig de kluts kwijt is. Ze klampte zich vast aan een winkelwagentje

van de supermarkt, gevuld met rommel en afval. Dat valt op, natuurlijk. Vooral op kerstdag.'

'Was zij dronken? Stoned?'

'Geen idee. Misschien stoned. Volgens mijn vriend Momo, die verantwoordelijk is voor het onderhoud van de trappen tijdens de verbouwing, had ze de blik van een dode haring.'

'Wat bewijst dat het om Esther Löwenthal gaat?'

'Volgens Momo beantwoordt zij aan de beschrijving die je mij gegeven hebt.'

'Lang, zwart haar?'

'Blond. Maar geverfd.'

'De dochter van Löwenthal is pas dertien dagen geleden verdwenen. Hoe kon zij er dan zo belabberd uitzien?'

'Dat gaat sneller dan je denkt.'

'Had zij dan geen papieren op zak?'

'Meer weet ik niet.'

'Ook niet naar waar ze haar meegenomen hebben?'

'Dat moet je Momo vragen.'

John droomt weg, drinkt traag zijn bourbon leeg en fluistert:

'The bad man of deadwood, on Red River Valley, the yellow rose of Texas, down Dakota way... Sterk, niet?'

'Ik heb er geen woord van begrepen.'

'Zo eindigt mijn gedicht over Roy Rogers. Met vier Engelse verzen.'

'Ik moet toegeven dat het sterk is.'

2.

Zonder te begrijpen waar hij dit onverhoopt geluk aan verdiend had, bracht John de nacht door bij Babette, die een gemeubileerde kamer in de Sint-Paulusstraat huurde. Maar hij stelde geen vragen.

Dit was voor hem het paradijs: een oververhitte kamer met bloemetjesbehang en bedauwde ruiten, een tijgervel als bedsprei, een ingelijste kleurenfoto van de Kwam Nkrumah Memorial in Accra aan de muur, een rekje met zeven namaak-Ashanti-beeldjes boven het bed, plastic tulpen in een plastic vaas en met rode tule omfloerste nachtlampen.

Toen ze rond drie uur thuiskwamen, was hij zo dronken dat hij meteen in slaap viel, wat Babette normaal vond, zowel voor een jongetje van twaalf als voor een man van honderd jaar.

De dag was nog niet aangebroken toen hij zich te voet naar het Centraal Station begaf. De straten waren leeg en donker en hij hoorde de sneeuw onder zijn zolen kraken. Onderweg stopte hij in zijn kantoor om een foto van Esther Löwenthal op te halen en schrok zich rot toen hij zijn secretaresse op de doorgezakte sofa zag slapen.

‘Milk! Wat spook jij hier uit!’

Haar naam was Magda, Magda Steenhout, maar John noemde haar Milk omdat ze op kantoor niets anders dronk dan melk en haar huid de kleur van haar geliefkoosde drank had. Zij was een forsgebouwde brunette van een jaar of dertig met vuurrood geschminkte lippen en droeg winter en

zomer hetzelfde strakke mantelpak uit de jaren vijftig dat haar weelderige vormen deed uitkomen. John hoorde haar nooit over haar privéleven spreken. Volgens hem was zij geen vrouw om een vaste relatie te hebben. Hij verdacht haar er zelfs van nooit een man in haar leven geduld te hebben. Zij werkte voor hem sinds de opening van het agentschap en was met hart en ziel aan de zaak en haar baas verknocht.

‘Moest jij niet in Knokke zijn?’

Blozend staat Magda op, trekt haar rok over haar knieën en schikt haar kapsel voor de spiegel.

‘Mijn ouders zijn voor een week naar de Costa del Sol. Een reis die ze met de tombola van de Rotary gewonnen hebben. En met dat rotweer zag ik het niet zitten om naar de kust te rijden en op mijn eentje in hun flat Kerstmis te vieren. Dan zat ik nog liever hier om voor Nieuwjaar mijn pape-rassen in orde te hebben.’

‘Milk, wat zou ik zonder jou moeten! Ooit schrijf ik nog een gedicht over jou. Over het witmarmeren beeld van een naakte godin dat jaarlijks op Valentijnsdag tot leven komt en door een antiek landschap op zoek gaat naar haar verloren minnaar.’

‘Schei uit, mijnheer John.’

‘De titel heb ik al: “Marmer en melk”.’

‘Ik heb gisterenavond nog gebeld om u een gelukkige verjaardag te wensen. Maar u was natuurlijk de deur uit om te gaan feesten.’

‘In een oord van verderf nog wel, waar ze alles behalve melk verkopen. Tussen haakjes, weet jij soms waar de foto’s van Esther Löwenthal liggen die haar vader achtergelaten

heeft? Ze zouden haar vorige avond in het Centraal Station opgepikt hebben.'

'Is dat goed of slecht nieuws?' vraagt Magda, terwijl ze een dossier opent en John twee foto's overhandigt.

'Geen nieuws, vrees ik. Maar ik wil het toch controleren.'

Op een groepje slaperige toeristen met ski's en rugzakken na, lag de wachtruimte van het Centraal Station er verlaten bij. De minste klank weergalmde onder de glazen koepel. John Van Dyck herkende Momo onmiddellijk aan zijn blauwe overall en aan zijn oren, die Maurice als de oren van een vleermuis - abnormaal groot en doorzichtig - had beschreven. Hij stond als een versleten automaat de centrale trap te vegen en toen John hem aansprak, viel zijn tandeloze mond open en bekeek hij hem met bloeddoorlopen, uitpuilende ogen.

John stelt zich voor, toont hem de foto's van Esther en vraagt of zij de vrouw is die hij de avond tevoren zag oppikken. Momo bestudeert beide afdrukken met gefronste wenkbrauwen, schudt het hoofd en zegt, met de hese stem van iemand die haast nooit spreekt:

'Het zou best kunnen. Maar het is moeilijk te zeggen. Dat mens gisteren zag er zo verschrikkelijk uit. In geen jaar gewassen. Ik weet waarover ik spreek. Ik heb zelf op straat geleefd. Ik had medelijden met haar omdat het tenslotte Kerstmis was.'

'Maurice beweerde dat ze blond was.'

'Zij was geel geverfd, ja. Dat zag ik aan de pieken die onder haar wollen muts uitstaken. Een wrak, ik zweer het.'

De griet hier op de foto is opgetut als Miss België.'

'Had zij papieren op zak?'

'Dat zijn mijn zaken niet. Ik ben alleen verantwoordelijk voor de trappen en daar heb ik mijn handen aan vol.'

'Heb je dan niet met haar gesproken?'

'Ze heeft de hele dag haar mond niet opengedaan.'

'Zelfs niet toen de politie naar haar naam vroeg?'

'Niet voor zover ik weet.'

'Ze heeft dus niet geprotesteerd toen ze haar meenamen?'

'Integendeel: ze zag er opgelucht uit.'

'Waar sluiten ze zo iemand meestal op?'

'Toen ik in Merksplas zat, brachten ze geregeld landlopers binnen. Maar als ze geen papieren hebben, moeten ze eerst langs het entrepot op de Luchtbal of het commissariaat van de eerste wijk.'

'Werk je al lang voor Maurice?'

'Ik werk helemaal niet voor Maurice! Maurice is mijn beste, of beter, mijn enige maat. Gisteren zijn we samen naar het kerstdiner van het buurtrestaurant in de Offerandestraat geweest. Kalkoen met puree en daarna rijstpap. Geweldig. En tijdens het eten heb ik hem over die vreemde vrouw gesproken.'

'Wel kerel, je wordt bedankt.'

'Geen dank', mompelt Momo en hij begint meteen verder te dweilen.

'Neem je dan nooit verlof?' vraagt John.

Momo kijkt hem verwonderd aan, alsof hij de vraag niet begreep.

'Verlof? Nooit. Dweilen is mijn leven.'

3.

Op het commissariaat van de eerste wijk kende John iedereen. Al kwam hij er geregeld over de vloer om informatie in te winnen, toch keek de brigadier van wacht verbaasd op toen hij hem op een zaterdagmorgen, op tweede kerstdag nog wel, uit een taxi zag stappen en door de vieze gang die naar urine en bleekwater stonk zag binnenkomen.

‘Wel John, maken we overuren tegenwoordig?’ vraagt de oude brigadier die John nog bij de politie had weten beginnen.

John heeft geen zin om voor de tweede maal in vierentwintig uur Laszlo Janssens, die beweerde dat dichters geen overuren maken, te citeren en kijkt naar de verse bloedvegen op de tegelvloer.

‘Zware nacht gehad, Lode?’

‘Zwijg. Tot halfdrie was het vrij rustig. De normale zat-lappen. Maar toen kwam er ineens een man binnen met een mes tot aan het heft in zijn slaap geplant. Geen pennen-mesje, nee, een keukenmes van wel twintig centimeter. Hij zag lijkwit en had al veel bloed verloren. Maar hij stond nog op zijn benen en sprak normaal. Ik bedoel normaal voor een Pool. Hij had ruzie gemaakt met zijn vrouw, vertelde hij, en vroeg of ik het mes uit zijn hoofd kon verwijderen.’

‘Wat heb je toen gedaan?’

‘Ik ben er natuurlijk met mijn poten afgebleven. Ik heb de ambulance gebeld en gezegd dat hij op de bank moest gaan zitten wachten.’

‘Verging hij niet van de pijn?’

‘Hij zei dat het kietelde, meer niet. Hij is rustig gaan zitten en heeft zelfs in een brochure over de dierentuin zitten lezen. Daarna is hij in slaap gevallen. Tenminste, dat dacht ik, want toen de verplegers aankwamen, was hij dood.’

‘Mooie dood.’

‘Het was in ieder geval niet mooi om te zien.’

‘Een kip zonder kop kan ook een tijdje onnozel blijven rondlopen. Hebben zij de vrouw aangehouden?’

‘Een halfuur later. Zij zat thuis tv te kijken, naar een reportage over de paus, die zoals je weet ook uit Polen komt. Wat kan ik voor je doen?’

‘Had jij gisterenavond dienst?’

‘Ik ben om tien uur begonnen.’ Lode werpt een blik op de ronde klok aan de muur. Tien voor tien. ‘En binnen tien minuten bol ik het af. Waarom?’

‘Weet jij of ze gisteren, het moet rond halfnegen geweest zijn, een soort *bag lady* hebben binnengebracht die ze in het Centraal Station hadden opgepikt?’

‘Dat mens dat niet spreekt, bedoel je?’

John toont de foto’s van Esther Löwenthal.

‘Ik bedoel deze vrouw.’

Lode kijkt verwonderd naar de foto’s.

‘Noem je dit een *bag lady*?’

‘Zo zag ze er een paar maanden geleden uit.’

‘Onmogelijk, als je ’t mij vraagt. Maar ga zelf maar kijken. Ze ligt in de afkickcel te snurken. Hier, neem de sleutel mee.’

Met opkomende hoofdpijn loopt John door een donkere gang die uitkomt op twee cellen. Hij maakt zich geen illusies over wat hem achter de rechtse stalen deur te wachten staat

en vraagt zich af wat hij op een zaterdagmorgen weer in dat rotcommissariaat komt zoeken. Het moet iets met beroeps-misvorming te maken hebben, want eigenlijk hangt die hele Esther-affaire hem grondig de keel uit. Negen op de tien keer raakt haar vader, die in de diamantwereld als een man zonder scrupules bekendstaat, in paniek bij de gedachte dat hij met de politie in aanraking zou komen. Waarschijnlijk is ze niet eens echt vermist en daagt ze de komende dagen als een verwaande trut weer op na een skivakantie in Gstaad, alsof er niets aan de hand is. Van dat soort zaken wordt hij alleen maar depressief en als het niet voor het geld was, zou hij zijn tijd niet aan zulke onbenulligheden verspillen. Waarom was hij in godsnaam niet in het warme bed van Babette blijven liggen om gratis te genieten van dat donkere geluk waar andere mannen zo veel voor betalen?

De cel heeft geen raam en stinkt naar braaksel en urine. John tast naar de schakelaar naast de deur en doet het licht aan. Zij ligt op de besmeurde tegelvloer, als een verschrikte vogel die zijn vleugels heeft gebroken en knippert met de ogen wanneer de neonbuis aarzelend aanfloept.

Zij kijkt hem met zwartomrande ogen aan. Wat John opvalt, is de leegte van haar blik. De blik van iemand zonder verleden, zonder verhaal. Het lijkt geen twijfel dat deze vrouw niets met Esther Löwenthal te maken heeft. John is niet in het minst verrast en voelt zich zelfs opgelucht, alsof hij onbewust wenste dat Esther nooit teruggevonden zou worden. Dit verloren schepsel dat met haar geheimen uit het hiernamaals lijkt op te doemen boeit hem honderdmaal meer.

Wanneer hij naast haar neerhurkt, kruipt zij weg en trekt haar wollen muts over haar gezicht. Zij is aan flarden.

‘Mijn naam is John Van Dyck’, zegt hij zacht. ‘Je hoeft helemaal niet bang te zijn. Ik ben niet van de politie.’

John steekt voorzichtig zijn hand uit en trekt haar muts omhoog. Op het eerste gezicht schat hij haar een jaar of dertig. Maar zij ziet er zo verwaarloosd uit dat het moeilijk met zekerheid te zeggen is.

‘Wat is je naam?’ vraagt hij.

Zij blijft hem zwijgend met een smekende blik aanstaren.

‘Je kunt toch spreken? Of ben je doofstom, misschien?’

Zij schudt het hoofd.

‘Nee. Ik ben noch stom noch doof.’

‘Goed zo! Zeg me dan hoe je heet.’

‘Ik ben mijn naam vergeten.’

‘Kom, wie vergeet er nu zijn naam?’

‘Ik.’

‘Heb je een identiteitskaart op zak?’

‘Ik ben al mijn papieren kwijt.’

‘Verloren, bedoel je?’

Zij knikt.

‘Wanneer is dat gebeurd?’

‘Geen idee.’

‘En je weet niet hoe je heet? Ook je voornaam niet?’

‘Nee.’

‘Een troetelnaam? Van toen je klein was?’

Zij denkt even na, schudt het hoofd en ziet er zo hulpeloos uit dat John moeilijk een gevoel van medelijden kan onderdrukken.

‘Ze hebben je gisteren in het Centraal Station opgepikt.’

‘Dat weet ik, ja.’

‘Hoe ben je daar terechtgekomen?’

‘Te voet.’

‘En waar kwam je vandaan?’

‘Dat herinner ik mij ook niet meer. Ik liep het station in en plotseling wist ik niet waarom ik daar stond en waar ik vandaan kwam. Ik ben toen op de trap gaan zitten en begon te piekeren. Ik begreep niet wat er gebeurde: al mijn herinneringen waren ineens verdwenen, alsof mijn geheugen uitgewist was. Maar dat heb ik, ik denk gisteren, al aan die mensen in het station uitgelegd.’

John luistert verwonderd naar haar zuiver, verzorgd Nederlands en haar onberispelijke uitspraak.

‘Sta je onder medisch toezicht?’

‘Hoe zou ik dat weten?’

‘Domme vraag, inderdaad.’

‘Ik heb wel dorst. En zin in een sigaret.’

John steekt twee sigaretten aan en geeft er een aan haar. Zij draagt versleten, kleurloze handschoenen zonder vingers. Haar gebroken nagels vertonen nog sporen van roze nagellak.

‘Wacht hier op mij. Ik haal een glas water. Ik laat de deur open.’

Wanneer John weer aan de balie verschijnt, heeft een jonge agent de wacht van Lode overgenomen. John, die al een paar keer met hem te maken heeft gehad, heeft een hekel aan zijn flauwe grappen.

‘Bob, mag ik een glas water?’

‘Voor de doofstomme in ’t gekkenhuis? Lode heeft me alles verteld. Nadorst, zeker?’

‘De doofstomme drukt zich veel beter uit dan jij. En zij zuipt waarschijnlijk ook een stuk minder.’

De jonge agent, die in werkelijkheid Robert heet maar zich Bob laat noemen omdat het als de afkorting voor Belgische Opsporingbrigade klinkt, vult een plastic beker onder de kraan en plaatst hem voor John op de toog.

‘Tien frank en wij aanvaarden geen cheques. Grapje.’

‘Geestig. Weet je waar haar spullen zijn?’

‘Bedoel je die troep, daar?’ vraagt Bob. Hij knijpt zijn neus dicht en wijst naar het uitpuilende supermarktwagentje bij de radiator.

‘Dat bedoel ik, ja. Parkeer het ding in de gang en bel een taxi voor mij. Zij gaat met mij mee.’

‘Mijnheer kent schoon volk.’

‘Waarom zou ik hier anders op een zaterdagmorgen staan? Ik zit haar al maanden op de hielen.’

‘Ik weet niet of ik haar zomaar kan laten gaan. Ik moet in ieder geval het roze formulier invullen.’

‘Noteer gewoon dat ze uit eigen wil om halfelf met mij is vertrokken.’

‘Ik weet niet eens hoe zij heet.’

‘Perdida.’

‘Wat een naam: Perdida... Perdida hoe?’

‘Perdida Peeters.’

‘Geboortedatum?’

‘Vierentwintig twaalf achtenzestig.’

‘Adres?’

‘Zet voorlopig een vraagteken.’

Zonder te begrijpen waar hij die naam vandaan haalt noch waarom hij deze absurde beslissing neemt en zich ervan bewust dat hij zich eens te meer een onoverzichtelijke hoop nutteloze ellende op de hals haalt, brengt John haar de beker water en zegt: 'Kom, we gaan naar huis.'

'Ik wil niet naar huis', zegt zij rustig maar doodsbang.

'Naar mijn huis, bedoel ik.'

'Kennen wij elkaar van vroeger?'

Zij kijkt hem met een wantrouwige, verloren blik aan. John weet niet wat hij moet antwoorden.

'En vanaf nu heet je Perdida, oké? Tot ik je echte naam heb ontdekt. Mijn naam is John. John Van Dyck.'

4.

Het was weer heviger gaan sneeuwen en de taxichauffeur vloekte tegen het stadsbestuur, dat zoals elk jaar niet in staat was om zout op de weg te strooien. Bovendien stonk Perdida zo erg dat hij zijn zijraampje moest opendraaien.

‘Ik heb al veel meegemaakt maar sorry, sneeuw of geen sneeuw, ik heb frisse lucht nodig’, mompelt hij. ‘Ze zouden een speciaal tarief moeten invoeren voor mensen die hun voeten niet wassen. Hun voeten en de rest.’

‘Weet je wat Napoleon, die een dichtersziel had, ooit vanaf een of ander Russisch slagveld naar Josephine schreef?’ vraagt John.

‘Naar wie?’

‘Naar Josephine, zijn lief.’

‘Ik wist niet dat Napoleon een lief had.’

‘Arrêtez de vous laver, schreef hij, je serai dans vos bras dans deux semaines.’

‘Best mogelijk’, antwoordt de taxichauffeur mopperend, ‘maar ik ben Napoleon niet.’

Het was alsof Perdida hun gesprek niet hoorde. Zij zat ineengedoken naast John op de achterbank en keek, als een kind naar een sprookjesfilm, naar de sneeuw die over de stad viel.

De taxi zette hen op de Groenplaats af en John moest zelf haar rommel bij elkaar rapen en uit de bagageruimte tillen.

‘Daar kom ik niet aan’, zei de chauffeur, ‘vooral niet met

mijn nieuwe handschoenen die ik voor Kerstmis van mijn dochter heb gekregen.'

Terwijl ze van de taxi naar de voordeur van het flatgebouw liepen, keek Perdida schichtig om zich heen, alsof ze bang was dat ze gevolgd werden.

John zette het winkelwagentje in het fietshok onder de trap en samen namen ze de lift naar de tweede verdieping. Daar opende hij de deur van zijn appartement en hij liet haar voorgaan, of beter, hij duwde haar naar binnen, opgelucht dat ze geen burens waren tegengekomen.

Zij bleef onbeweeglijk midden in de woonkamer staan, bestudeerde de ruimte en vroeg of zij hier al eerder was geweest.

'Nee', antwoordde John, 'ik woon hier zelf nog maar pas.'

'En daarvoor?'

'Daarvoor wat?'

'Waar woonde u daarvoor?'

'Op de Vlasmarkt.'

'En ben ik daar ooit geweest?'

'Dat moet je zelf proberen uit te maken.'

Zij loopt schoorvoetend naar het raam en kijkt door de tulen gordijnen heen naar buiten.

'Wat zie je?' vraagt John, in de hoop dat zij op de Groenplaats iets uit haar verleden herkent of dat het ingesneeuwde standbeeld van Rubens een herinnering oproept.

'Sneeuw.'

Dat zou zij, met haar ingesneeuwd geheugen, zelfs in volle zomer gezien hebben: sneeuw. Zij keek naar de wereld als

naar de sneeuw op een dood tv-scherf. John merkte hoe zij begon te klappertanden en hoe wankel zij op haar benen stond toen ze terug naar de sofa liep.

‘Voel je je niet lekker?’

‘Ik weet niet wanneer ik voor het laatst gegeten heb’, zegt ze terwijl ze op de rand van de bank gaat zitten.

John kijkt naar haar geschaafde, trillende knieën, die door de gaten in haar roze panty steken.

‘Ik kan alleen maar een beschimmelde pizza opwarmen. Meer heb ik niet in huis.’

‘Koud is ook goed.’

Terwijl hij een halve pizza in de microgolfoven stopt, houdt hij haar in de spiegel van de gang in het oog en ziet hoe zij de ingelijste foto van zijn dochter bestudeert.

‘Ben ik dat?’ vraagt ze, terwijl hij de pizza voor haar op de salontafel neerzet.

‘Dat is mijn dochter. Zij woont bij haar moeder. Ik ben sinds vijf jaar gescheiden.’

‘En ik weet niet eens of ik getrouwd ben’, zegt ze en ze bijt gulzig, haar blauwe vingertoppen verbrandend, in het slappe, rokende deeg.

Waarom dacht zij zichzelf op de foto herkend te hebben? Zag zij er zo uit toen ze elf jaar was? Misschien was dit een eerste hint om haar geheim te doorgronden. John haalde zijn polaroidcamera uit de lade van het buffet, schonk voor zichzelf een cola in en ging tegenover haar op de lage tafel zitten.

‘Mag ik een foto van je maken?’

‘Ik zie er niet uit.’

Dat besepte ze dan toch. En misschien hield het ook in dat zij zich vaag herinnerde er ooit anders uitgezien te hebben.

‘Bent u fotograaf?’ vraagt ze wantrouwig.

‘Nee, maar...’

‘Liever niet dan.’

‘Zoals je wilt. Hier is mijn voorstel’, zegt John en hij legt de camera opzij. ‘Terwijl jij een bad neemt, haal ik je spullen uit het fietshok, breng ze naar de kelder en koop vers eten. En daarna praten we zo lang met elkaar tot we ontdek hebben wie je bent. Afgesproken?’

‘Ik weet niet of het veilig is om zomaar een bad te nemen bij een man die ik nooit eerder ontmoet heb. Tenslotte ken ik u niet.’

‘Je kent blijkbaar niemand meer, lieve schat. Kom, ik wijs je de badkamer en laat een lekker warm bad voor je vollopen. Je hebt het meer dan nodig.’

‘Waarom bent u zo lief voor mij?’

‘Misschien omdat ik een dichter ben.’

‘Een dichter die gedichten schrijft?’

‘Ja. Zoals Guido Gezelle en Laszlo Janssens.’

In de gang die naar de badkamer leidt, nam hij haar bij de schouders en hield haar voor de wandspiegel. Ze schrok blijkbaar niet van haar spookachtig uiterlijk en keek met matte ogen naar haar spiegelbeeld.

‘Wie is dat?’ vroeg John en hij schoof traag de muts van haar hoofd.

‘Hé, wie we dáár hebben!’ lachte zij.

Het was de eerste keer dat zij lachte. Kort en onverwacht. John was verwonderd hoe gaaf haar gebit was. Mooie, witte tanden die vloekten met de verweerde trekken van haar verwoeste gezicht.

John liet een schuimbad vollopen en hing zijn badjas aan de radiator om hem te verwarmen.

‘Neem je tijd en smijt je kleren in de wasmachine’, zei hij en hij sloot de deur.

In de kelder doorzocht hij de inhoud van het supermarktwagentje zoals men in iemands verleden graaft, op zoek naar een voorwerp dat hem op een spoor kon brengen. Maar hij vond niets dan rommel: blikjes sardienen en bonen in tomatensaus, een zakje chips, een paar flessen water, beschimmelde pralines, een hoop vuile kleren, een netje met rotte appels en bananen, vergeelde kranten, een kapotte walkman, een bundel oude plastic zakken, een doosje aspirines, tampons, en leeg pakje Gauloises, een opgerolde tube tandpasta, een tandenborstel, een kam waarvan tanden ontbraken, een paar avondschoenen met afgebroken hoge hakken, een zaklamp zonder batterij. Maar ook, en dat was misschien interessant, een kale teddybeer met één oog en een schoenen-doos vol make-upproducten. Vooral het potje met goudschilfers trok zijn aandacht. Hij deed de teddybeer in zijn zak en draaide de kelder op slot. Overtuigd dat hij over belangrijke details had heengekeken, besloot hij later op de dag de kleren van Perdida nauwkeuriger te onderzoeken.

Tijdens de feestdagen is het nog drukker in de supermarkt dan op een normale zaterdag en John, die als gewoonlijk

de indruk heeft de traagste rij uitgekozen te hebben, moet eindeloos aan de kassa aanschuiven. In het winkelcentrum koopt hij voor Perdida wat ondergoed, een jeans, een paar winterschoenen en een warme trui. Zij liet hem niet meer los en hij kan nauwelijks wachten om haar weer te zien. Zoals ze werkelijk was, zoals ze er waarschijnlijk had uitgezien voor ze in de hel belandde: een mooie, tengere vrouw met grote donkere ogen en prachtige tanden. Een vrouw met een verhaal. Het eerste dat hij zal doen is een foto van haar nemen. Na haar bad zal ze er waarschijnlijk geen bezwaar meer tegen hebben. Want zonder foto kan hij zijn onderzoek niet starten. En dan zal hij haar de teddybeer laten zien. Met een beetje geluk zal de onverwachte confrontatie met haar troeteldier bij haar een jeugdherinnering oproepen.

Terwijl hij geladen met overvolle plastic zakken de Groenplaats oversteekt, probeert hij zich voor te stellen hoe hij haar zal vinden: onherkenbaar, liggend op de sofa met niets anders om het lijf dan zijn veel te grote sponzen badjas, haar natte haar achterover gekamd, geurend naar badolie en zijn aftershave. Aantrekkelijk als een ondoorgrondelijk raadsel. Leeg als een opblaasbare pop, maar levend.

Maar op de sofa ligt niemand. Ofwel is zij in bad in slaap gevallen, ofwel ligt ze op zijn bed te dutten. Hij verwijt zichzelf haar zo lang alleen gelaten te hebben: meer dan een uur.

Hij plaatst de zakken met proviand op de keukentafel en loopt op zijn tenen, eerst naar de slaapkamer, leeg, dan naar de badkamer, klopt op de gesloten deur.

‘Perdida?’

Geen antwoord.

‘Perdida? Ik ben het, John. Ik heb eten en schone kleren voor je meegebracht. Mag ik binnenkomen?’

Omdat zij nog steeds niet reageert, duwt John voorzichtig de deur open. Het bad is voor een vierde gevuld met koud, troebel water en de badjas hangt nog steeds aan de radiator. Zij heeft niets aangeraakt: de wasmachine is leeg, het stuk zeep is droog en de handdoeken liggen netjes opgevouwen op de rand van de wasbak.

John weet dat het appartement te klein is om zich ergens te verstoppen, maar na toch alle kamers opnieuw doorzocht te hebben, kan hij niet anders dan vaststellen dat zij onmiddellijk na zijn vertrek uit de flat gevlucht is. Dan pas merkt hij dat de lade van de keukentafel half open staat en dat zij voor zij ervandoor ging het blikken doosje waarin hij zijn cash bewaart, heeft leeggemaakt.

5.

John schonk woedend een bourbon in die hij in één teug leegdrank. Hoe kon hij zo dom geweest zijn? Natuurlijk had hij nooit kunnen vermoeden dat Perdida precies op dit moment zou verdwijnen en terwijl hij door het raam keek of zij niet beneden op het plein rondhing, stelde hij zich duizend vragen. Waarom had hij niet zoals altijd de deur van zijn flat op slot gedaan toen hij boodschappen ging doen? Waarom was hij niet gewoon bij haar gebleven terwijl zij in bad lag om over haar te waken of in geval van nood in te grijpen? Waarom was zij halsoverkop weggelopen zodra hij haar zijn rug had toegekeerd, zonder zich eerst te wassen en zonder haar spullen mee te nemen? Waar was zij bang voor en hoe kon iemand die zich niets herinnert de minste angst ervaren? Dacht zij hem herkend te hebben en verwarde zij hem met iemand uit haar verleden? Had zij iets in zijn flat gevonden of gezien waardoor zij in paniek was geraakt? Waar kon ze heengegaan zijn, als zij niet eens wist waar ze vandaan kwam? Waarom had zij voor de kou en de sneeuw gekozen, met de lompen die zij om het lijf had? Maar vooral: wie was die uitgewiste vrouw die hij Perdida noemde en die als een vergiftigd kerstgeschenk zijn pad had gekruist?

Op zulke momenten vroeg John zich af wat Roy Rogers in zijn plaats gedaan zou hebben. En het antwoord was steeds hetzelfde: bedaren en beslissen.

Ofwel kon hij nu meteen de deur uit gaan om haar te zoeken. Ze was nog niet zo lang weg en normaal moest zij

nog in de buurt ronddolen. Ze kon natuurlijk met het geld dat ze had gestolen een taxi genomen hebben. Alleen was de vraag: waarheen? Ze liep bovendien niet ongemerkt voorbij en hij zou moeiteloos een paar ooggetuigen vinden die haar gezien hadden.

Ofwel nam hij zijn tijd om de inhoud van het winkelwagentje in de kelder grondig te onderzoeken. Hij wist uit ondervinding dat dit soort persoonlijke spullen meestal meer informatie bevatten dan men verwachtte. Hij zou ongetwijfeld op een paar dingen stuiten die hem in zijn latere zoektocht zouden helpen. Ineens besepte hij onbewust dat hij waarschijnlijk aan het boeiendste onderzoek uit zijn carrière was begonnen.

Hij koos voor het eerste: proberen om haar zo snel mogelijk terug te vinden nu het nog mogelijk was. Dat leek hem wenselijker dan zijn tijd in de kelder te gaan verspillen. En de tijd drong. Het was niet uitgesloten dat zij gezien haar onhoudbare situatie met zelfmoordplannen rondliep.

John staat op het punt om de deur uit te gaan wanneer de telefoon rinkelt. Het is zijn secretaresse Magda, die wil weten of hij Esther Löwenthal heeft teruggevonden.

‘De hele Löwenthal-familie kan de pot op! Ik heb iets beters gevonden.’

‘Beter betaald, bedoelt u?’

‘Niet betaald, lieve engel! Integendeel: binnen een paar uur tijd ben ik al meer dan tienduizend frank kwijt. Maar dit wordt de zaak van ons leven, ik voel het en je weet dat ik daar een neus voor heb.’

‘Hierin herken ik de dichter weer.’

‘Sorry, Milk, maar ik heb nu geen tijd. Ben jij in de buurt?’

‘Op kantoor, waar anders?’

‘Dan ga je onmiddellijk de zone Sint-Paulusplein-Grote Markt-kathedraal uitkammen om een jonge vrouw te zoeken die zich Perdida laat noemen en aan geheugenverlies lijdt.’

‘Bedankt. Ik weet niet eens hoe zij eruitziet.’

‘Je kunt haar moeilijk missen.’

John geeft Magda een gedetailleerde persoonsbeschrijving van Perdida: blond, of liever, een goedkope, uitgegroeide blonde spoeling, ongeveer één meter zeventig, een jaar of dertig, tenger, donkere, expressieloze ogen en verrassend witte tanden. Maar om die te zien moet ze lachen, wat zij zelden doet. Ze draagt kapotte laarsjes, een gescheurde, roze panty, handschoenen zonder vingers, drie of vier lagen uitgerafelde truien over elkaar onder een soort met molton gevoerde, versleten, korte winterjas. En een gebreide muts met grijs-witte strepen over haar oren. Geen handtas, geen bagage. Zij ziet eruit als iemand die al maanden geen dak boven haar hoofd heeft gehad en geen bad heeft gezien. Ze heeft de gewoonte om schichtig om zich heen te kijken. Ze heeft ook een aarzelende manier van lopen, met korte passjes, als iemand die bang is om te struikelen.

‘Spreek haar met Perdida aan als je haar tegenkomt. Zij weet niet meer wie ze is en zal waarschijnlijk niet antwoorden.’

‘Stel dat ik haar vind’, zegt Magda.

‘Bel mij dan meteen op mijn gsm. Misschien lopen we elkaar wel tegen het lijf. En Milk...’

‘Wat?’

‘Lust jij mosselen?’

‘Zo nu en dan.’

‘Houd dan een avond vrij, volgende week.’

Magda fronsst de wenkbrauwen. Telkens wanneer John verliefd was of dacht in licht amoureuze toestand te verkeren – wat wel vaker gebeurde –, nodigde hij haar op restaurant uit om zijn hart uit te storten. Maar ditmaal kon ze zich moeilijk inbeelden dat hij aan het bezwijken was voor het haveloze wrak dat hij zo-even aan de telefoon had beschreven.

De klok van de kathedraal slaat twee uur wanneer John moeizaam op de gladde sokkel van het beeld van Rubens klimt. Vanaf dit geïmproviseerde podium heeft hij een globaal overzicht over het plein dat nu zwart ziet van het volk. Zwart omdat iedereen donkere kleren draagt, zodat de roze panty van Perdida als een fluorescerende neonbuis in het oog zou moeten springen.

De met kerstmotieven bespoten ramen van de nokvolle kroegen en snackbars rondom het plein zijn bedauwd. Van de smetteloze sneeuwmantel die de Groenplaats 's morgens bedekte blijft niets over dan een kleurloze brij waar de Antwerpenaars zorgeloos door ploeteren. Honderden anonieme, ineengedoken stelletjes lopen kriskras tussen zilveren kerstbomen door elkaar, beladen met mooi ingepakte geschenken, joelende kinderen zijn op zoek naar verse sneeuw, drie koetsen met ingeduffelde Amerikaanse toeristen ratelen over het plein. Een doorsnee winterse zaterdagmiddag.

Na een paar minuten rondgekeken te hebben, komt John tot de conclusie dat Perdida niet meer op het plein rondhangt.

Wat zijn speurtocht er niet gemakkelijker op maakt, is dat zij zelf geen doel heeft, een adres of gewoon een plek waar hij weet dat hij haar kan vinden, en dat zij waarschijnlijk als een zombie recht voor zich uit slentert, nergens heen. Maar zijn intuïtie zegt hem dat de menigte haar moet afschrikken en zij onbewust rustigere straten heeft opgezocht.

Op weg naar het Conscienceplein loopt hij een paar kroegen binnen waar zij mogelijk is gestopt om even uit te rusten omdat de stamgasten er al even beroerd uitzagen als zij. Maar niemand herinnert zich een vrouw die aan haar persoonsbeschrijving beantwoordt. John houdt er wel rekening mee dat in dit soort gelegenheden niemand in staat is zich na veertien uur nog verstaanbaar uit te drukken of wat dan ook te herinneren.

Alleen Rosse Mia, die al een halve eeuw bij Blotte Sus in de Wolstraat achter de toog staat en wie niets ontgaat, zweert bij hoog en bij laag dat nog geen halfuur geleden zijn verloren schaap de kroeg was binnengestrompeld en had gevraagd of ze naar het toilet mocht.

‘John, joeng, wa zag da mokke deroit!’k Hem in me leve al veul ingedofelde loeze vinke over den derpel zing passere, mor zoei nen triestige plant haddek nog nooit meegemokt. Ze stoenk uren in de wind.’

‘Ze lijdt aan geheugenverlies.’

‘Da daddek direct in de mot. Z’ad prut in heur lodderoege.’

‘Schelvisoege’, beaamt de klant die naast John tegen de toog leunt en bij Blotte Sus bekendstaat als de man-die-maar-één-woord-per-dag-zegt.

‘Heeft ze iets gedronken?’

‘Ze wou ne fondu parmesan. ’k Zeg: “Maske, dormoete voer in den Hilton zen. Notches kund’ier kraaige. Das alles.” ’k Hem heur ne lait russe gegeeve, oemda ze bevrore was. Wa moette gai hemme? Ne noxo-cognac?’

‘Niets, Mia. En heb je wat met haar kunnen praten?’

‘D’r kwam gin woord oit, schat. Z’ed e safke oepgestoke, heure koffe verkierd in iene sloek no binne gekapt en z’is ’t afgebald.’

‘Zonder te betalen?’

‘Jowel! Me een briefke van vijfhonderd frang, nog wel! En zat mier oep zak, zeker wete.’

‘En heb je gezien welke kant ze is uitgegaan?’

‘Nor de Sint-Pauluskarek, denk ik.’

‘Mia, ik weet niet hoe ik je moet bedanken.’

‘Schreft me nog is een schoen gedichtje.’

‘Beloofd.’

‘En John... ne gelukkige verjoardag!’

‘Dat was gisteren.’

De straatlantaarns floepten een voor een aan toen John Magda in een melkachtige schemer door de Burchtgracht zag lopen. Ze was verkleumd en haar kin trilde. Ze had zoals hij gevraagd had drie uur lang de hele buurt afgeschuimd. Ze beweerde niet één café of hotel overgeslagen te hebben, de engel, zonder resultaat. Zij begon zich zelfs een beetje kribbig af te vragen of die geheimzinnige dame waar John zo opgewonden over deed wel bestond.

‘Het zou niet de eerste keer zijn dat u de vrouw van uw leven kwijtraakt nog voor u haar versierd hebt.’

‘Ach, Milk, doe niet zo bitsig. Het is mijn schuld niet dat ze weggelopen is.’

‘Is ze uit een gesticht ontsnapt?’

‘Nee. Vanuit mijn huis.’

‘Ik begrijp er niets van.’

‘Ik ook niet, eerlijk gezegd.’

‘U vertrekt ’s morgens met de foto’s van Esther Löwenthal en een paar uur later draait de wereld rond een slons met kapotte kousen.’

‘Zo is het ongeveer, ja. Ben je vanavond vrij?’

‘Ik ben elke avond vrij, mijnheer John.’ Magda sprak met verkleumde kaken.

‘Ik denk dat je de mosselen meer dan verdiend hebt.’

Was mijnheer John dan toch verliefd?

Ze spraken om acht uur af in De Schaduw van de Kathedraal, een van Johns vaste mosselrestaurants. Magda was in de wolken en het gaf John ruim de tijd om in zijn kelder de inhoud van Perdida’s winkelwagentje uit te pluizen.

Hij trok de rubberhandschoenen van de werkvrouw aan om te voorkomen nog meer vingerafdrukken achter te laten of schurft op te lopen.

Hij begon zijn inventaris met het sorteren van haar vuile kleren. Vooral T-shirts, sweaters, sokken, sjaals, twee witte jeansbroeken en een zomerjurkje dat erop wees dat ze al maanden onderweg was. Drie beha’s die hem een idyllisch beeld gaven van de borsten die zij onder haar drie lagen truien verborg. Een hoopje panty’s en slipjes. Maar wat vooral zijn aandacht trok, was een stel gouden G-strings, het soort accessoire dat ook Babette voor haar optredens in de Pussy Palace soms aantrok.

En er was meer: een beduimd exemplaar van de inter-

ationale bestseller *Strippers eat garlic too*, van de Amerikaanse antropoloog en sciencefictionauteur Richard Bowles. Zij las dus Engels. En wat hij eerst voor een bundel oude kranten had genomen, waren in feite krantenknipsels. Hij legde ze zorgvuldig opzij om ze later aandachtiger te lezen. Want al waren het op het eerste gezicht losse recensies die niet aan één bepaald onderwerp refereerden, er moest wel een reden zijn waarom ze precies die knipsels zo lang met zich meesleurde.

Helemaal onderaan in het wagentje, verpakt in een uitge rafelde sjerp, ontdekte hij de schat waar hij naar zocht: een blikken doosje met een hangslot waarvan zij de sleutel waarschijnlijk op zak had.

John nam de krantenknipsels, de G-strings, het boek, het verroeste doosje en de make-up die hij eerder op de dag gevonden had mee naar boven en legde alles naast de eenogige teddybeer op de salontafel neer. Met een schroevendraaier slaagde hij erin het hangslotje van de schatkist te laten springen en met een onverklaarbaar gevoel van gêne, alsof hij onbeschaamd iemands intimiteit schond, alsof hij iemands verzand geheugen uitbaggerde, lichtte hij het deksel.

Op een uitgedroogde mestkever, een flesje met zand en een vergeelde foto na, bleek de doos leeg.

John hield de foto in het schijnsel van de schemerlamp naast de sofa:

Het was een ietwat onscherpe vakantiefoto waar een hoek aan ontbrak en waarvan de kleuren vergaan waren en die, aan de glimmende golfbreker in de verte te zien, op een zonnige dag op een strand aan de Belgische kust genomen was.

Op de voorgrond staat een bruingebakken, forsgebouwde man in badpak, de benen gespreid. Hij heeft lang sluikhaar en een baard. John schat hem rond de vijfendertig. Op zijn schouders zit een meisje van een jaar of vijf die hij bij de voeten vasthoudt en die zelf de teddybeer die John in de kelder vond en toen nog twee ogen had op haar eigen schouders draagt. Voor hen, op het mulle zand, tekent zich de uitgerekte slagschaduw van de fotografe af.

John herkent het beertje maar ook Perdida: dezelfde grote, donkere ogen, dezelfde gekrulde bovenlip als wanneer ze heel even lachte toen zij zich vanmorgen in de spiegel zag. Dat is ze, samen met haar vader, zo 'n vijfentwintig jaar geleden, en John berekent dat het kiekje waarschijnlijk in 1973 genomen werd, het jaar waarin Bruce Lee en W.H. Auden stierven en Laszlo Janssens met zijn debuutbundel *Bellen en rebellen* de Gouden Bladwijzer van Destelberge won.

Het zand in het flesje was waarschijnlijk afkomstig van hetzelfde strand en de dode mestkever zal zij die dag in de duinen gevonden en als een trofee bewaard hebben. Plots werd Perdida minder irreëel: hij had een stukje van de sluier opgetild die haar verleden omfloerste. Zij had een vader die nu zestig moest zijn, zij had als elk normaal kind de verlofdagen met haar ouders aan de kust doorgebracht en zij hield van dode insecten.

Een gevoel van grote vermoeidheid overviel John. Niet alleen had hij de vorige nacht onrustig geslapen maar de toevallige ontmoeting met Perdida had meer emoties in hem losgewerkt dan hij vermoedde. Hij keek ontroerd naar de brokken uit haar verleden die als een stilleven, als een rebus op de salontafel uitgestald lagen en vroeg zich af waar en

waarom zij opnieuw als een rat in de ingewanden van die stad die zij niet herkende was weggekropen.

Hij trok de rubberen handschoenen uit, liet zich achterover op de sofa vallen en zette de tv aan. Het was nu één week geleden dat Clinton Irak zonder de Verenigde Naties te verwittigen begon te bombarderen, zogezegd met als enig doel de geheime wapenopslagplaats van Saddam te vernietigen, terwijl iedereen wist dat het niets meer dan een voorwendsel was om de zaak-Lewinsky op de achtergrond te schuiven. Als een onbenullige vrijpartij de wereldorde in gevaar kan brengen, denkt John, kan ik met Perdida het ergste verwachten, waarop hij uitgeput met open mond in slaap viel en van een klooster droomde waar alle nonnen op Milk leken.

Anderhalf uur later wordt hij brutaal door de telefoon gewekt.

‘Met Denkens.’

Commissaris Patrick Denkens was zijn overste toen hij nog bij de recherche zat. Hij had John de schietpartij die een collega het leven kostte nooit vergeven en kon het niet laten om hem tien jaar later nog met futiliteiten lastig te vallen als de kans zich voordeed.

‘Stoor ik?’

Natuurlijk stoorde hij. Hij stoorde altijd.

‘Helemaal niet.’

‘Ik hoorde dat je vanmorgen op de eerste wijk was?’

‘Klopt.’

‘Mag ik weten waarom?’

‘Beroepsgeheim.’

‘Beroepsgeheim mijn kloten. Je hebt zonder toestemming

een vrouw meegenomen die wij opgepikt en nog niet onder-
vraagd hadden. Ja of nee?’

‘Een oude klant van mij. Zij lijdt aan geheugenverlies en
verdwijnt regelmatig. Het is de zesde keer dat ik haar terug-
vind.’

‘De zesde keer... proficiat. En waar is zij nu?’

‘Ik heb haar thuis afgezet. Als een kerstgeschenk.’

‘Adres?’

‘Dat mag ik je niet verklappen. Haar ouders hebben zo
al genoeg problemen.’

‘Ik vind dat je te veel vrijheden begint te nemen, John.’

‘Als ik vrijheden neem, zijn het dichtertelijke vrijheden.’

‘Je beseft, hoop ik, dat ik ook dichters voor het voeren van
bewuste obstructie in het verloop van een onderzoek kan
laten dagvaarden.’

‘Vergeet het, Denkens. Ze rapen alle dagen landlopers op
en er is voor zover ik weet geen sprake van enig onderzoek.’

‘Ik hoop voor jou dat ze nooit meer opdaagt.’

‘Dat hopen wij allemaal. En als ik u niet meer zou horen,
alvast een gelukkig Nieuwjaar, commissaris.’

John had met het gesar van de oude Denkens leren leven.
De man moest regelmatig een beetje kunnen dreigen om nor-
maal te functioneren. Nog acht maanden en hij ging met
pensioen.

John keek op zijn horloge. Gelukkig dat de telefoon hem
gewekt had: het was halfacht en hij had nog net de tijd om
een douche te nemen en zich naar zijn afspraak met Magda
te begeven.

6.

Stipt om acht uur stapt John het oververhitte, halflege restaurant binnen. Magda zit hem al met een rode Martini aan een tafeltje op het overdekt terras op te wachten. Zij is opgetut als een paradijsvogel en past volmaakt in deze tempel van de Antwerpse burgerij. Wanneer zij hem ziet binnenkomen, wuift zij naar hem met een slappe pols.

‘Ben ik te laat?’ vraagt hij terwijl hij zijn jas aan de maître d’hôtel geeft.

‘Nee, mijnheer John. Ik was zoals altijd te vroeg.’

‘En geen melk, vanavond, zie ik’, zegt John en hij neemt tegenover haar plaats.

‘Nooit op speciale gelegenheden.’

‘Zo wil ik het horen.’

‘Ik vind het best aardig dat u mij precies vanavond uitnodigt’, fluistert Magda met een lichte blos op de wangen. ‘Het is alsof we samen met één dag vertraging Kerstmis en uw verjaardag vieren.’

‘Het is hoog tijd dat we voor jou een man zoeken, Milk. Ik begrijp niet waarom een mooie vrouw als jij, in de fleur van haar leven, op haar baas moet rekenen om op restaurant te gaan.’

‘Ik zou van u hetzelfde kunnen zeggen.’

‘Dat is maar gedeeltelijk waar.’

‘Tenslotte hebt u mij uitgenodigd.’

‘Juist.’

‘En ik voel me goed zoals ik ben.’

Magda ziet er inderdaad stralend uit. John zou durven zweren dat ze de tijd nog gevonden heeft om naar de kapper te gaan voor ze naar hun afspraak kwam. Haar kort golvend haar was donkerder dan gewoonlijk en deed haar bleke make-up sterker uitkomen. De kleur van zowel haar lipstick als haar nagellak was in volkomen harmonie met de rode Martini en haar nieuwe, amarant fluwelen mantelpak. John moet toegeven dat hij geen andere vrouw kent die met dezelfde strenge, beheerste zwoelheid van achter zwart omringde brillenglazen een menukaart bestudeert.

Na een korte stilte laten zij zich bijna in koor 'Voor mij *moules marinières*' ontvallen. Waarop John geamuseerd een fles Chablis '94 bestelt en een sigaret opsteekt.

'Laszlo Janssens heeft ooit geschreven dat het verlangen naar eenzaamheid de hoogste vorm van ijdelheid is.'

'Maar in uw bundel *De seringgen van Severinghe* schrijft u zelf: *Wie slaapt met zijn dromen doodt anoniem de wrange wortels van de eenzaamheid in de kiem...* of zoiets.'

'Heb jij *De seringgen* gelezen?'

'U hebt mij het typoscript vorig jaar cadeau gedaan.'

'Dat dacht ik al. Want het werd door alle uitgevers geweigerd. Te sensueel, zeggen ze.'

'Niet wat mij betreft. Maar over sensualiteit gesproken', vraagt Magda terwijl zij met getuile lippen aan haar Martini nipt en John de wijn proeft, 'nog iets van uw laatste aanwinst gehoord?'

'Mijn laatste aanwinst?'

'Ik bedoel het spook waar wij de hele middag naar gezocht hebben.'

'Natuurlijk niet. Ik hoop alleen maar dat zij voor de nacht

onderdak heeft gevonden. Ik voel mij bijna schuldig dat wij hier lekker zitten te genieten terwijl zij misschien ergens verkleumd onder een brug aan het verhongeren is.'

'U houdt wel erg veel van haar.'

'Dat is lichtjes overdreven. Laten we zeggen dat haar mystrie mij fascineert. Dat ik... haar kwetsuren wil ontdekken.'

'Kent u haar al lang?'

'Sinds vanmorgen.'

...

Twee obers plaatsen elk een pot mosselen voor John en Magda en lichten met een eeuwenoud ritueel gelijktijdig de deksels. John merkt hoe Magda's gulzige ogen heel even achter een vluchtig laagje damp op haar brillenglazen verdwijnen.

Tijdens het eten vertelt John zijn verhaal. Hoe Maurice hem de nacht tevoren een tip betreffende Esther Löwenthal had doorverkocht, hoe de vrouw die ze in het Centraal Station hadden opgepikt niets met Esther te maken had, hoe hij in haar plaats een hulpeloos wezen zonder geheugen in de afkickcel van de eerste wijk had gevonden, hoe hij haar in allerijl de naam Perdida Peeters gaf om haar mee naar huis te kunnen nemen, hoe hij haar spullen in de kelder bewaarde, hoe zij uiteindelijk uit zijn flat ontsnapt was terwijl hij voor haar eten en schone kleren was gaan kopen.

'Waarom hebt u haar in godsnaam mee naar huis genomen?'

'Ik weet het niet. Een impuls. Nieuwsgierigheid, misschien. En een gevoel van medelijden. Je had haar in die cel

tussen de troep moeten zien liggen. En toen ze als een gewonde hond naar me keek en...

‘Ik durf te wedden dat zij aantrekkelijker is dan u beweert.’

John heft zijn glas en bekijkt Magda glimlachend recht in de ogen en vervolgt: ‘En vooral, Milk, het feit dat zij zich absoluut niets meer herinnert. Dat kom je niet alle dagen tegen.’

...

‘Heeft het gesmaakt?’ vraagt de maître d’hôtel terwijl hij de lege borden afruimt en het tafelkleed schoonveegt.

John en Magda knikken. John bedaard, Magda enthousiast.

‘Een dessertje?’

‘Niet voor mij’, zegt John. ‘Voor jou een dame blanche, zoals gewoonlijk?’

‘Waarom niet’, mompelt Magda aanhalig terwijl zij met de tip van haar servet haar mondhoeken afveegt.

‘Ik kan me voor mevrouw geen geschikter dessert inbeelden’, zegt John plagend. ‘Mevrouw komt van een planeet waar de huid van vrouwen op slagroom lijkt. Het is alsof de dame blanche voor haar werd uitgevonden.’

‘Schei uit, mijnheer John.’

‘En voor mij een perdida, graag. Ijsgekoeld.’

Plots wist John waar hij de naam vandaan gehaald had.

‘Een perdida?’ vraagt Magda verwonderd. ‘Dat hebben ze dan voor u uitgevonden! Wat is een perdida?’

‘De cocktail van het huis: Apple Brandy, Benedictine, een vleugje citroensap en een theelepel Triple Sec.’